

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	LING 426 Humanitar elmlərdə tədqiqat metodları, 4 kredit, 8 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistratura	
	Tədris semestri	2024/2025-cü tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos. Rasim Heydərov	
	E-mail:	rasim.heydarov@khazar.org	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda	
Prerekvizitlər	yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<p>Dərslilər: Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları. Bakı, 2003, 492 s. Axundov A. Ümumi dilçilik. Bakı, 2006, 278 s. Qurbanov A. Ümumi dilçilik. II cild (3 cildə). Bakı, 2019, 272 səh. Qurbanov A. Ümumi dilçilik. III cild (3 cildə). Bakı, 2019, 512 səh.</p> <p>Əlavə ədəbiyyat: Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике. – М., 1991 Боженко Л.Н. Общее языкознание: История и методология. – Мозырь, 2002 Кодухов В.И. Общее языкознание. – М., 1974 Методы исследования лексики / Под ред. А.Е.Супруна. – Мн., 1975 Распопов И.П. Методология и методика лингвистических исследований (Методы синхронного изучения языков). – Воронеж, 1976 Тарланов З.К. Методы и принципы лингвистического анализа. – Петрозаводск, 1979</p>		
Tədris metodları	Mühazirə		+
	Qrup müzakirəsi		+
	İnteraktiv		+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq		5
	Tapşırıq və testlər		20 (10+10)
	Final imtahanı		40
	Davamiyyət		5
	Yekun		100
Kursun təsviri	<p>Məlumdur ki, hər bir elm sahəsinin özünəməxsus tədqiqat üsulları vardır. Bu mənada dilçilik elmi də istisna deyil. Dilçiliyin elmlər sistemində öz yeri olduğu kimi, özünəməxsus tədqiqat üsulları da vardır. Doğrudur, bu üsulların bəziləri humanitar sahələr üçün ümumidir, lakin bəzi metodlar yalnız dilçilik elmi ilə bağlı yaranmışdır. Təhsilənlər bu kursu öyrənməklə metod və metodologiya məsələləri, dilin tədqiqinin təsvir, müqayisəli, tipoloji, coğrafi, struktur və sosioloji təhlil metodları, dillərin sinxron və diaxron təsviri üsulları habelə dilçilik metodlarının tətbiqindəki qüsurlar barədə məlumat əldə edəcəklər. Bu işə öz növbəsində onların gələcək tədqiqatlarında bu metodlardan istifadə etməklə öz araşdırmalarını aparmaqlarına kömək</p>		

	<p>edəcəkdir. Çünki tədqiqat metodlarını mənimsəmədən hər hansı bir sahədə tədqiqat aparmaq mümkün deyildir. Bu mənada tədqiqat metodlarının öyrənilməsi təhsilalanlar üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.</p>		
Kursun məqsədləri	<p><i>Kursun əsas məqsədi təhsilalanlara</i> humanitar, o cümlədən dilçilik sahəsinin spesifik tədqiqat metodları dərindən çatdırmaqdır. Çünki magistr pilləsində təhsil alan tələbələr elmi tədqiqat aparmanın yollarını öyrənməlidirlər.</p> <p><i>Kursun spesifik məqsədləri</i> Tələbələrə akademik yardım göstərmək, onların potensialının reallaşdırılması imkanlarını artırmaq Tələbələrin fəallığına dəstək vermək və onlarda tədqiqat aparmaq vərdişlərini formalaşdırmaq</p>		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursun sonunda tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metod və metodologiya haqqında anlayışları mənimsəyəcək. 2. Elmi metodlar haqqında məlumatı olacaq. 3. Dilçilik metodlarının mahiyyətini dərk edəcək. 4. Təsviti, müqayisəli, coğrafi metodları biləcək. 5. Sosioloji təhlilin prinsip və metodlarını öyrənəcək. 		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, semestr boyu hazırladıqları təqdimatlara (prezentasiya), yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə verilir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınır. Üzürsüz buraxılan 2 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılır.</p> <p>Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək;</p> <p>Aralıq imtahanı – 30 (imtahanda tələbələrin biliyi yazılı tapşırıqlar vasitəsi ilə yoxlanılır) Fəallıq - 5 (Fəallığa görə veriləcək 5 bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, praktik tapşırıqların yerinə yetirilməsində göstərdiyi fəallığa, əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa, semestr boyu hazırladıqları təqdimatlara (prezentasiya) görə veriləcəkdir) Tapşırıq və testlər - 20 (tapşırıqlar 10+10 midterm və final imtahanlarından əvvəl test şəklində verilir) Final imtahanı - 40 imtahanda həm klassik suallar, həm də test tapşırıqları verilir) Davamiyyət - 5 (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan 2 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılacaq)</p> <p style="text-align: center;">İmtahan haqqında:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən əlavə mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər. 		
Cədvəl			
Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar

1		Metod və metodologiya Elmi-tədqiqat metodu. Metod nəzəriyyəsi	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.10-17 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.18-42
2		Elmi idrak proses kimi. Dilçilik metodları Təsviri metod	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.43-60 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.60-84
3		Dilin daxili şərh üsulu Riyazi və statistik üsullar	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.84-100 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.100-122
4		Müqayisəli metod Müqayisəli-tarixi metodun linqvistik əsasları	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.122-143 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.143-173
5		Ulu dil problemi Müqayisəli-tutuşdurma və qarşılaşdırma metodu	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.173-210 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.210-238
6		Dillərin sinxron və diaxron təsviri Tipologiyanın metodları	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.239-255 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.255-284
7		Aralıq imtahanı Təsnifat metodları	Məruzə Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.284-295
8		Dilçilik coğrafiyası metodu Dilçilik coğrafiyası metodunun linqvistik əsasları	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.295-317 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.317-341
9		Tarixi dialektologiyanın problemləri Struktur təhlilin prinsip və metodlar	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.341-365 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.366-374

10		Səs və semantik substansiyanın əlamətlərinin aşkarlanması üsulları Dilin struktur vahidləri arasında sərhədlərin müəyyənəşdirilməsi	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.375-386 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.386-393
11		Dil vahidlərinin funksional təsnifi İyerarxik münasibətlər və onların müəyyənəşdirilməsi metodları. Müstəqim tərtibçilər metodu	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.393-397 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.398-412
12		Dilin morfoloji vahidlərinin derivasiyasında ilkin formaların seçilməsi. Transformasiya metodu	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.412-427 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.428-438
13		Sosiolinqvistik təhlilin prinsip və metodları Sosiolinqvistikanın tədqiqat metodları	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.438-443 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.438-443
14		Sosiolinqvistik təhlilin prinsipləri Sosiolinqvistikada metodların modelləşdirilməsi	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.443-449 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.449-455
15		Sosiolinqvistikanın mühüm sahələri Dilçilik metodlarının tətbiqindəki qüsurlar	Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.455-461 Rəcəbli Ə. Dilçilik metodları, 2003, s.462-486
16		Keçmişlərin təkrarı qiymətləndirmə	
		Final	